

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה
העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטפנסט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת

רבי ישמעאל בן אלישע כהן גדול זצ"ל

רבן שמעון בן גמליאל זצ"ל

הרה"ק רבי דב פערש בהגה"ק אבן הים לנאצ"ל

הגה"ק רבי חיים ב"ר מרדכי אפרים פישל סופר זצ"ל

הגאון רבי ברוך שמעון ב"ר יוסף משה שניאורסאהן, זצ"ל

הרב מרדכי אליהו ב"ר סלמאן אליהו זצ"ל

משנה י'

רבינו עובדיה מברטנורא

המיתם - קומקום של נחושת
שמחממים בו המים.

חוץ מטומטום ואנדרוגינוס - לפי שהן
ספק אשה, ואשה אינה בשרה להזנות,
דכתיב וטבל במים איש טהור, איש
ולא אשה. טהור, לרבות את הקטן.
והזאה יליף מטבילה דאתקוש להרדי.
האשה מסעדתו - מסייעתו, כדמפרש
בסיפא דאוחזות לו במים.

ואם אחזה בידו אפילו בשעת הזאה
פסול - לא מביעיא בשעת טבילה, דכי
כתיב איש ולא אשה בטבילה הוא
דכתיב, אלא אפילו בשעת הזאה דלא
כתיב קרא בהזאה, אפילו הכי אם
אחזה בידו פסול, דגמרינן הזאה
מטבילה.

כסוי מים מכסה של כלי גדול שמחממים בו מים **שֶׁהוּא מְחַבֵּר לְשִׁלְשֵׁלֶת** היינו
שהמכסה מחובר עם שרשרת למיחס - **בֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים**: המכסה והמיחס
נחשבים **חֵבּוּר לְטִמְאָה** דהיינו שאם נטמא הכיסוי נטמא גם המיחס, וכן להיפך, אם נטמא
המיחס נטמא גם הכיסוי, **וְאֵינוֹ חֵבּוּר לְהִזָּה** דהיינו שיש להזות על כל אחד מהם בנפרד,
ואם הזה רק על אחד מהם לא נטהר השני, **בֵּית הֵלֵל אוֹמְרִים**: אם **הִזָּה עַל הַמִּיחָם -**
הרי זה נחשב כאילו **הִזָּה** גם על **הַכִּסּוּי**, היינו שגם הכיסוי נטהר בהזאה זו, אבל אם **הִזָּה**
רק **עַל הַכִּסּוּי - לֹא הִזָּה הַמִּיחָם** אין זה נחשב כאילו הזה גם על המיחס, כלומר שאין
ההזאה על הכיסוי מטהרת את המיחס, וכדי שיטהר יש להזות עליו בנפרד, לפי שהמיחס הוא
עיקר הכלי והכיסוי טפל לו. **הַכֹּל כְּשֵׁרִים לְהִזָּה** מי חטאת על הטמא, **חוץ מְטִמְטוּם**
שארין ניכרים בו לא סימני זכר ולא סימני נקבה, **וְאֵנְדְּרוֹגִינוֹס** שיש בו גם סימני זכר וגם סימני
נקבה, **וְהָאִשָּׁה** שנאמר: "וטבל במים איש טהור והזה", ומכאן למדו 'איש' ולא אשה, ואף
טומטום ואנדרוגינוס פסולים משום שהם ספק אשה, **וְתִינוּק שָׂאִין בּוֹ דַּעַת** גם פסול
להזות, שהרי הזאה צריכה כוונה, כמו שלמדנו לעיל (משנה ג), אבל קטן שיש בו דעת, אע"פ שלא
הגיע לגיל מצוות - כשר להזאה, אע"פ שפסול למילוי המים ולאיסוף האפר, שכן דרשו מאותו
פסוק שהבאנו: 'טהור' להכשיר את הקטן*. אבל **הָאִשָּׁה מְסַעֲדָתוֹ מְסִיעֵת וּמִזָּה** כלומר
אע"פ שפסולה להזות, מכל מקום מותר לה לסייע לאיש שמזה, כמו שהמשנה הולכת לפרש
וְאוֹחֶזֶת לוֹ בְּמִים היינו שיכולה לאחוז את הכלי עם מי החטאת **וְהוּא האִישׁ טוֹבֵל** בו את
האזוב **וּמִזָּה** יש מפרשים שהכוונה לילד קטן שיש בו דעת ולכן נכתב שהאשה מסייעתו והוא
מזה, אבל **אִם אֶחָזָה בְּיָדוֹ, אֶפְלוּ** אם היה זה רק **בְּשַׁעַת הִזָּה** בשעה שהזה על הטמא,
וכל שכן אם אחזה בידו בשעה שטבל את האזוב בכלי עם המים המקודשים, שהרי על הטבילה
נכתב במפורש 'איש' וממנה למדים על ההזאה בהיקש - **פָּסוּל** פסולה ההזאה, שנחשב הדבר
כאילו נעשתה ההזאה או הטבילה ע"י אשה.

*ואמנם מהפסוק האמור באסיפת האפר "ואסף איש טהור את אפר הפרה והניח מחוץ למחנה
במקום טהור" למדו: 'איש' - לרבות את הזר, 'טהור' - לרבות את האשה, 'והניח' - מי שיש בו
דעת להניח, יצאו חרש שוטה וקטן שאין בהם דעת להניח, אבל אם נאמר, שאף מה שנאמר כאן
בטבילה ובהזאה 'איש טהור' הרי זה בא להכשיר את הזר והאשה, לא היה הכתוב צריך לכתוב

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

כלל 'איש טהור', אלא 'ולקח אזור וטבל במים והזהר', והיינו יודעים שזה מוסב על הפסוק ההוא האמור באסיפת האפר, שכן גם דורשים את הכתוב "ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת, ונתן עליו מים חיים אל כלי" - כל הפסולים באסיפת האפר, פסולים בקידוש, וכל הכשרים באסיפת האפר, כשרים בקידוש, אלא על כורחך 'איש טהור' הכתוב כאן בא להוציא מן המשמעות של הכתוב שלפניו ('משמע מוציא מיד משמע'), ולחדש מה שאין באסיפת האפר ובקידוש המים, מכאן דרשו שכנגד זה ששם כשרה אשה, בא הכתוב כאן למעט אשה, וכנגד זה ששם פסול קטן, בא הכתוב כאן לרבות קטן, והואיל והזאה צריכה כוונה, הרי מובן שאין לרבות אלא קטן שיש בו דעת (הרב קהתי)

משנה י"א

רבינו עובדיה מברטנורא

ביום והזהר בלילה... פסול - דכתיב
והזהר הטהור על הטמא ביום השלישי
וביום השביעי, ביום ולא בלילה.
ואתקש טבילה להזאה, דכתיב וטבל
במים איש טהור והזהר, מה הזאה ביום
אף טבילת אזור ביום.

טובל בלילה ומזה ביום - היכא דשהה
טבילתו ולא הזהר ביום השביעי, כשבא
להזות בשמיני או בתשיעי ועשירי
יכול להקדים טבילה להזאה. אבל
הטובל בשביעי כמצוותו, מזה תחלה
ואחר כך טובל, דכתיב וחטאו ביום
השביעי והדר ובבס בגדיה ורחץ במים.
משעלה עמוד השחר כשר - דמשם
ואילך הוא יום, דכתיב (בנחמיה ד')
ואנחנו עושים במלאכה וחיצינו
מחזיקים ברמחים מעלות השחר עד
צאת הכוכבים, וכתוב (שם) והיה לנו
הלילה משמר והיום מלאכה.

טבל את האזור ביום, והזהר ביום - פֶּשֶׁר שכך הוא עיקר מצוותו, שנאמר: "והזהר
הטהור על הטמא ביום השלישי וביום השביעי" והוא הדין לטבילת האזור, שהוקשה טבילה
להזאה, כמו שהזכרנו במשנה הקודמת, ומה שנקטה המשנה 'כשר' שנשמע כדיעבד, הובא
משום הסיפא. טבל את האזור **ביום והזהר** על הטמא **בַּלֵּילָה**, או אם טבל את האזור
בַּלֵּילָה והזהר על הטמא **בַּיּוֹם - פְּסוּל** ההזאה פסולה. **אָבַל הוּא עֲצָמוֹ** הטמא
עצמו **טוֹבֵל** במקווה **בַּלֵּילָה, וּמִזָּה** ומזים עליו **בַּיּוֹם** יש מפרשים ששתי טבילות טובל
הטמא, אחת לפני ההזאה, כדי לקבל את ההזאה, ואחת לאחר ההזאה, שצריך אחריה הערב
שמש והוא מיטהר בה מטומאתו, ועל אותה טבילה שלפני ההזאה שנינו כאן 'אבל הוא עצמו
טובל בלילה', היינו שכשרה היא גם בלילה, אבל הטבילה השניה חייב לטבול דווקא ביום, וזהו
ששנינו במסכת מגילה (ב, ד) 'שלא טובלין ולא מזין אלא ביום', והרמב"ם מפרש שאף טבילת
הטמא כשהיא בזמנה ביום השביעי אינה אלא ביום, לאחר ההזאה, כמו שנאמר "וחטאו ביום
השביעי ובבס בגדיה ורחץ במים וטהר בערב" (במדבר יט, יט). אבל אם לא הזהר עליו ביום
השביעי ושהה כמה ימים, טובל בכל עת שירצה בין ביום ובין בלילה, ומזים עליו בין קודם
טבילה בין לאחר טבילה (הלכות פרה יא, ב) מכל מקום ההזאה אינה אלא ביום, לפי **שְׁאִין**
מִזִּין עַד שֶׁתֵּנֶץ הַחֲמָה כלומר שהזמן שממנו מותר (כשר) להתחיל להזות הוא מזמן נץ
החמה. **וְכָלֵן** וכל אלו המצוות שזמן עשייתם הוא דווקא ביום (ולא בלילה) **שֶׁעָשׂוֹ** את
המצווה **מִשְׁעָלָה עֲמוּד הַשָּׁחַר** כלומר שעשו את המצווה בשעה שעלה עמוד השחר, שהוא
זמן המוקדם בערך כשעה לפני הנץ החמה - **בְּדִיעַבַּד פֶּשֶׁר** שכן משעלה עמוד השחר כבר נחשב
יום, והסיבה שחכמים אמרו שמותר להתחיל לעשות את המצוות שזמנם ביום משעת נץ החמה
היא רק כדי לצאת מספק לילה, לפי שאין הכל בקיאים מתי מתחיל לעלות עמוד השחר.

סליק מסכת פרה